

Voorwoord bij de Nederlandse vertaling van

One Bread - One Body

De eucharistie is “de oorsprong en het hoogtepunt van heel het christelijk leven”. Kernachtiger dan met deze woorden van het Tweede Vaticaans Concilie¹ kan het grote belang van de eucharistie moeilijk uitgedrukt worden. Christenen mogen zich uitgenodigd weten in hun geloofsleven steeds meer toe te groeien naar een bewuste beleving van dit sacrament. De Nederlandse bisschoppen zien het voor zichzelf als een belangrijke taak bij te dragen aan meer begrip van de rijkdom van de eucharistie in de Nederlandse bisdommen. Zij besloten tot uitgave in het Nederlands van het document ‘One Bread, One Body’, dat vorig jaar gepubliceerd werd door de bisschoppen van Engeland en Wales, van Ierland en van Schotland.

In deze tekst gaat de aandacht in het bijzonder uit naar de samenhang van de eucharistie met de eenheid van de kerk. Dat onderwerp is van groot belang voor de kerkelijke praktijk in Nederland, waarin zich vele vormen van oecumenische samenwerking hebben ontwikkeld.

Binnen deze samenwerking nemen gezamenlijke liturgische vieringen terecht een belangrijke plaats in. “Als de christenen ondanks hun verdeeldheden, zich steeds meer weten te verenigen in een gemeenschappelijk gebed rond Christus, zullen zij zich meer bewust worden van de betrekkelijkheid van hetgeen hen verdeeld houdt, vergeleken met hetgeen hen verenigt,” schrijft paus Johannes Paulus II².

Vanuit een sterke oecumenische beweging wordt echter soms ook gekozen voor gezamenlijke vieringen van de Maaltijd des Heren, in situaties waarin dat volgens het rooms-katholieke geloof niet kan. In de discussies rond ‘intercommunie’ blijkt soms weinig begrip te bestaan voor de rooms-katholieke leer, dat het gezamenlijk vieren van de eucharistie niet vooruit mag lopen

op de volledige eenheid (*communio*) van de kerken.

Met deze uitgave hopen wij katholieken van dienst te zijn, met name ook degenen die een taak hebben in de opvoeding, de catechese en de verkondiging. Wij bieden deze uitgave ook van harte aan onze broeders en zusters van andere kerken aan en citeren daarbij graag de woorden van kardinaal Willebrands: “De vraag naar de eucharistische eenheid blijft voor oecumenisch geëngageerde christenen altijd een brandende vraag. Naargelang men over eucharistie en avondmaal, in het bijzonder in hun verhouding tot de kerk, verschillend denkt komt men tot verschillende antwoorden. Ik vraag niet dat christenen uit de Reformatie het katholieke standpunt, dat in ons geloof geworteld is, overnemen, maar wel dat zij het respecteren en dat zij met oecumenisch geduld en vasthoudendheid de weg met ons ten einde gaan.”³

Het *Oecumenisch Directorium*⁴ beveelt aan dat bisschoppen normen vaststellen ter beoordeling van situaties waarin christenen

1. Tweede Vaticaans Concilie, dogmatische Constitutie over de kerk, *Lumen gentium*, 11.

2. Johannes Paulus II, Encycliek *Ut unum sint*, (2 mei 1995).

3. Johannes Kardinaal Willebrands, *Mandatum Unitatis: Beiträge zur Ökumene*, Paderborn 1989, blz. 315.

4. Pauselijke Raad voor de Bevordering van de Eenheid der Christenen (25 maart 1993), *Oecumenisch Directorium: richtlijnen voor de toepassing van de beginselen en normen inzake de oecumenische beweging*.

die niet in volledige eenheid met de rooms-katholieke kerk zijn, kunnen worden toegelaten tot de communie, de biecht en de ziekenzalving. Wanneer dergelijke normen niet vastgesteld zijn door de plaatselijke bisschop of door de Bisschoppenconferentie dienen rooms-katholieke priesters zich te houden aan de normen zoals die in het *Oecumenisch Directorium* geformuleerd zijn.

In het document *One Bread - One Body* stellen de bisschoppen van Engeland en Wales, Ierland en Schotland normen vast voor hun eigen territoria. De Nederlandse Bisschoppenconferentie neemt zich voor, alvorens eventueel ook voor de bisdommen in

Nederland tot dergelijke normen te komen, gesprekken te voeren met andere kerken en kerkgenootschappen in Nederland. Ten aanzien van vragen rond gemengd huwelijk en eucharistie vindt een dergelijk overleg al plaats tussen het Romeberaad van de Samen op Weg-kerken en de Bisschoppelijke Commissie voor Oecumenische Zaken.

Utrecht, 13 mei 1999, Hoogfeest van de Hemelvaart van de Heer

MGR. DR. M.P.M. MUSKENS
voorzitter Bisschoppelijke Commissie voor
Oecumenische Zaken